

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LÙ VĂN THANH

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN
CÔNG TÁC QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CẤP XÃ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN MƯỜNG NHÉ,
TỈNH ĐIỆN BIÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÙ VĂN THANH

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN
CÔNG TÁC QUẢN LÝ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC
CẤP XÃ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN MƯỜNG NHÉ,
TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

**Người hướng dẫn khoa học:
TS. NGUYỄN THỊ MINH THỌ**

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là kết quả nghiên cứu của tôi. Các số liệu, kết quả trong luận văn này là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ trong quá trình thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, ngày...tháng...năm 2016

Tác giả luận văn

Lù Văn Thanh

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến TS. Nguyễn Thị Minh Thọ - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, các Thầy Cô thuộc phòng Đào tạo trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn UBND huyện Mường Nhé; UBND các xã: Mường Nhé, Leng Su Sìn và Quảng Lâm đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này. Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái nguyên, ngày...tháng ...năm 2016

Tác giả luận văn

Lù Văn Thanh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vi
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa của nghiên cứu.....	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lý luận	3
1.1.1. Bản chất và vai trò của NSNN trong nền kinh tế thị trường.....	3
1.1.2. Hệ thống, phân cấp, năm ngân sách và chu trình NSNN.....	5
1.1.3. Quản lý ngân sách cấp xã.....	9
1.2. Cơ sở thực tiễn	20
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	22
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	22
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	22
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	22
2.2. Nội dung nghiên cứu	22
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	22
2.3.1. Cơ sở phương pháp luận	22
2.3.2. Các phương pháp nghiên cứu cụ thể.....	22
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	25
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	26
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	26
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	26

3.1.2. Điều kiện kinh tế-xã hội.....	27
3.2. Thực trạng nguồn thu và nhiệm vụ chi cho cấp xã trên địa bàn huyện Mường Nhé	30
3.2.1. Công tác quản lý thu ngân sách	30
3.2.2. Quản lý công tác chi ngân sách.....	33
3.2.3. Công tác điều hành, quản lý cân đối ngân sách	35
3.3. Thực trạng về công tác quản lý ngân sách xã huyện Mường Nhé.....	36
3.3.1. Cơ cấu hệ thống QLNS ở cấp xã trên địa bàn huyện Mường Nhé	36
3.3.2. Công tác quản lý thu ngân sách ở các xã khảo sát điều tra.....	36
3.3.3. Công tác quản lý nhiệm vụ chi.....	40
3.3.4. Nhận xét chung về hạn chế và nguyên nhân của hạn chế trong quá trình quản lý NSX trên địa bàn huyện Mường Nhé	47
3.4. Giải pháp nhằm hoàn thiện công tác quản lý ngân sách cho cấp xã trên địa bàn huyện Mường Nhé	55
3.4.1. Thực hiện các biện pháp tài chính để hỗ trợ phát triển sản xuất kinh doanh, dịch vụ thúc đẩy kinh tế - xã hội phát triển, tạo điều kiện cho mở rộng nguồn thu của ngân sách xã	55
3.4.2. Tăng cường củng cố đội ngũ cán bộ quản lý ngân sách xã	56
3.4.3. Về công tác lập dự toán ngân sách xã	57
3.4.4. Về công tác chấp hành ngân sách xã.....	59
3.4.5. Về kế toán và quyết toán ngân sách xã	63
3.4.6. Về cơ chế chính sách quản lý ngân sách xã	64
3.4.7. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra.....	65
3.4.8. Tăng cường công khai minh bạch ngân sách xã	66
3.4.9. Giải quyết tốt mối quan hệ giữa các cơ quan trong hệ thống Tài chính	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	68
1. Kết luận	68
2. Kiến nghị.....	69
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70
PHỤ LỤC	72

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
CNH & HĐH	Công nghiệp hóa và hiện đại hóa
CNH & HĐH	Công nghiệp hóa và hiện đại hóa
GPMB	Giải phóng mặt bằng
HĐND	Hội đồng nhân dân
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách nhà nước
NSX	Ngân sách xã
NTM	Nông thôn mới
NXB	Nhà xuất bản
PTNT	Phát triển nông thôn
QLNS	Quản lý ngân sách
SXKD	Sản xuất kinh doanh
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Mường Nhé năm 2015	27
Bảng 3.2. Dân số huyện Mường Nhé có đến 31/12/ 2015 phân theo giới tính.....	28
Bảng 3.3: Tình hình thu ngân sách của huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên qua các năm 2013 - 2015	32
Bảng 3.4. Tình hình chi ngân sách của huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên từ 2013 - 2105	34
Bảng 3.5: Tình hình thu ngân sách xã Mường Nhé qua các năm 2013 - 2015.....	37
Bảng 3.6: Tình hình thu ngân sách xã Quảng Lâm qua các năm 2013 - 2015	38
Bảng 3.7: Tình hình thu ngân sách xã Leng Su Sìn qua các năm 2013 -2015	39
Bảng 3.8: Tình hình chi ngân sách xã Mường Nhé qua các năm 2013 - 2015....	41
Bảng 3.9: Cơ cấu chi thường xuyên của xã Mường Nhé qua các năm 2013 - 2015	42
Bảng 3.10: Tình hình chi ngân sách xã Quảng Lâm qua các năm 2013 - 2015.....	43
Bảng 3.11: Cơ cấu chi thường xuyên của xã Quảng Lâm qua các năm 2013 - 2015.....	44
Bảng 3.12: Tình hình chi ngân sách xã Leng Su Sìn qua các năm 2013 - 2015	45
Bảng 3.13: Cơ cấu chi thường xuyên của xã Leng Su Sìn từ 2013 - 2015.....	46
Bảng 3.14: Đánh giá của cán bộ về phân cấp nguồn thu và nhiệm vụ chi NSX trên địa bàn huyện Mường Nhé giai đoạn ổn định ngân sách.(n=45).....	47
Bảng 3.15: Tổng hợp ý kiến đánh giá của cán bộ về định mức phân bổ NSX(n=45).....	48
Bảng 3.16: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời nguyên nhân phân bổ dự toán đối với một số nhiệm vụ chi chưa đúng với định mức (n=45)	49
Bảng 3.17: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời nguyên nhân của tình trạng lập dự toán chi chưa sát với thực tế (n=45).....	50
Bảng 3.18: Tình hình vi phạm quyết toán ngân sách xã trên địa bàn huyện Mường Nhé 3 năm 2013-2015 (n=11)	51
Bảng 3.19: Tình hình vi phạm thu ngân sách tại các xã huyện Mường nhé trong 3 năm 2013-2015 (n=11)	52
Bảng 3.20: Số lượng và tỷ lệ ý kiến trả lời về nguyên nhân của việc chấp hành chi ngân sách chưa đúng quy định (n=45)	53

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Tình hình thu ngân sách 3 xã huyện Mùong Nhé nghiên cứu giai đoạn 2013 - 2015	39
Hình 3.2: Cơ cấu chi ngân sách các xã Mùong Nhé qua các năm 2013 - 2015 ..	42
Hình 3.3: Tình hình chi ngân sách các xã qua các năm 2013 - 2015.....	46

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong hệ thống tài chính quốc gia, ngân sách nhà nước (NSNN) là bộ phận quan trọng, không những là điều kiện vật chất cần thiết để Nhà nước có thể thực hiện được các chức năng nhiệm vụ của mình, mà còn là công cụ để Nhà nước tác động điều tiết vĩ mô. Ngân sách xã, phường, thị trấn là một bộ phận của ngân sách nhà nước, là một cấp ngân sách nằm trong hệ thống NSNN, là ngân sách của chính quyền cơ sở nên có tầm quan trọng đặc biệt. Ngân sách xã (NSX) vừa là phương tiện vật chất bằng tiền, vừa là công cụ tài chính quan trọng để chính quyền cơ sở thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước phát triển kinh tế xã hội trên địa bàn. Để quản lý và sử dụng có hiệu quả NSX, đòi hỏi trước hết phải nhận thức một cách đầy đủ cũng như vai trò của NSX trong việc phát triển kinh tế xã hội.

Mường Nhé là huyện vùng cao thuộc tỉnh Điện Biên gồm 11 xã trực thuộc, kinh tế, xã hội còn nhiều khó khăn so với mặt bằng chung của tỉnh. Qua khảo sát cho thấy việc quản lý ngân sách cấp xã đã đáp ứng được cơ bản các yêu cầu theo đúng quy định của Luật NSNN và các văn bản hướng dẫn thực hiện Luật; Tuy nhiên, công tác quản lý NSX trên địa bàn huyện vẫn còn nhiều khiếm khuyết, hạn chế trong khâu tổ chức lập, phân bổ dự toán, chấp hành và quyết toán NSNN. Nhiều nội dung chi tiêu ngân sách còn sai chế độ, lãng phí trong chi tiêu hội nghị, chi tiếp khách, trong mua sắm và sử dụng tài sản công. Trình độ quản lý tài chính của các xã hạn chế dẫn đến nhiều sai sót trong quản lý; mặt khác do còn mang nặng tư tưởng bao cấp của cơ chế "xin - cho" nên chưa thực sự chủ động trong quản lý chi tiêu tài chính, chưa phát huy được hiệu quả khi sử dụng NSNN. Để góp phần hoàn thiện công tác quản lý ngân sách trên địa bàn huyện Mường Nhé đặc biệt là tại các xã, chúng tôi chọn đề tài: ***“Thực trạng và giải pháp hoàn thiện công tác quản lý ngân sách nhà nước cấp xã trên địa bàn huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên”*** để nghiên cứu.